

وقتی امیر شیر علی خان بارس امیر دوست محمد خان بار دوم بر اینکه قدرت تکیه زد، روابط او از بابت میراث پدر، با انگلیسها دوستانه بود. این انگیزه سبب گردید تا امیر بنا به دعوت لارڈ مایو وایسرای انگلیس در هند، در ماه مارچ سال ۱۸۶۹ به هند برتانیوی سفر دوستانه نماید. امیر بعد از برگشت از سفر هند خاطرات و روایات های خوبی از تمدن اروپایی با خود آورد. میگویند امیر بعد از برگشت بدون درنگ ریفرمهای اداری و فرهنگی رابه تقلید از هند برتانیوی آغاز کرد که در زمره ریفرمهای فرهنگی او نشر جریده ای بنام «اخبار شمس النهار کابل» شامل بود. عده ای به این باور اند که هنگامیکه سید جمال الدین افغانی (۱۸۳۸-۱۸۹۷م) برای بار سوم خاک افغانستان را ترک می گفت، نزد امیر شیر علی خان رفت. پس از کسب اجازت، یادداشت چند فقره یی برنامه اصلاحی خود را که از اولیت های کشور داری به حساب می آورد بدست امیر داد. در جمله سایر فقره های برنامه اصلاحی سید پیشنهاد نشر یک جریده در کابل نیز شامل بود.

بهر نحوی که بود، امیر شیر علی خان بعد از دوباره تکیه زدن بر اریکه قدرت، در آغاز امارت، در پهلوی عملی نمودن سایر فقره های پیشنهادهای اصلاحی و ریفرمهای خود، امر نشر جریده هفتگی بنام «شمس النهار کابل» را نیز صادر نمود. هر چند تا حال به نخستین شماره جریده شمس النهار کابل دست نیافته ایم ولی به ملاحظه نوزده و نیم شماره شمس النهار کابل در آرشیف ملی افغانستان و بیست و نه شماره دیگر مربوط به سالهای اول، دوم و سوم از کتابخانه شخصی محمد نوروز خان که

وزارت اطلاعات و فرهنگ سمیناری را تحت عنوان (سیرتاریخی مطبوعات در افغانستان) به پیشواز نودوهشتمین سالگرد استرداد استقلال کشور برگزار می نماید.

روزنامه ملی انیس به حیث یک نشریه دارای قدامت تاریخی قریب به یک قرن می خواهد که به افتخار ۲۸ اسد روز حماسه آفرینی و تاریخی کشور از اولین نشریه شمس النهار آغاز و تا امروز نشریه هایی که در آسمان مطبوعات کشور ما پرتو افشانی نموده از آنها گلدسته های رنگین رابه خوانش شما عزیزان تقدیم نماید.

عبدالعلی حلیه طبع پوشید». این مدارک دال بر آن است که بایست میرزا عبدالعلی را مسئول چاپخانه و گرداننده جریده شمس النهار کابل و یگانه روزنامه نگار متعهد و صاحب صلاحیت امور چاپ و نشر جریده شمس النهار کابل دانست. اینکه می نویسد» حسب الترمایش احباب اخبار...» دال برین است که جریده شمس النهار را به فرمان کدام مرجع صاحب صلاحیت و یا مسئول و یا توصیه بزرگان دولتی به نشر نمی رسانید، بلکه حسب فرمایش احباب اخبار این عمل را انجام میداده است. بنابرین می توان گفت که روزنامه نگاری کشور ما برخلاف کشور های هند، ایران و بخارا از بیرون دستگاه حاکمه به فعالیت آغاز کرده است، نه از درون دستگاه حاکمه، این خود دور نمای بهتر و خوب آغاز روزنامه نگاری را در شرق تمثیل می نماید.

جریده شمس النهار کابل برویت شماره هاییکه به ما رسیده، دارای قطع ۸+۱۲ اتج برابر با (۴۵+۳۰ ساتنی) و متن ۳۰/۱۰+ اتج بوده، یک ستونه چاپ می شده است. در مراحل اول نشراتی هفته یک نوبت، بعداً در هر شانزده روز و اخیراً در هر یک ماه یک مراتبه در شانزده صفحه به خط نستعلیق زیبا و روشن در چاپخانه سنگی مرتضای و بعداً چاپخانه شمس النهار کابل به طبع می رسیده است.

نشان سرلوحه شمس النهار کابل صورت دوشیر و دوشمشیر بود. هر دو شیر در یک دست شمشیر و در دست دیگر سرلوحه شمس النهار کابل دارند. دو شمشیر کنایه و اشاره ای است به اسم امیر که از دو کلمه یعنی شیر و علی ترکیب یافته است و لقب حضرت علی «رض» چون اسدالله یعنی شیر خدا بوده. لهذا شیر علی را به دو

موتناژ گردید، به زودی کار طبع جریده شمس النهار کابل به آن انتقال یافت و از شماره دهم به بعد مستقیماً در بالاخصار کابل چاپ و از آنجا توزیع می شد. چنانچه از شماره دهم به بعد این عبارت در شمس النهار کابل جلب نظر می کند: «اشتهار اخبار شمس النهار کابل در مطبعه شمس النهار کابل به اهتمام میرزا عبدالعلی حلیه طبع پوشید. جریده شمس النهار کابل صاحب امتیاز، محرر و یا سر محرریکه مسئولیت طبع و نشر جریده را مستقیماً بدست داشته باشد نبود. بعضی از منابع عبدالقادر خان یوسفزی پشاوروی سر رشته دار را، بل ملتیری امیر شیر علی خان را مسئول طبع و نشر جریده شمس النهار کابل میدانند که در خفا امور مطبعه و جریده شمس النهار کابل را بدوش داشت، ولی ظاهراً امور طبع و نشر جریده به اهتمام میرزا عبدالعلی صورت می گرفت. میرزا عبدالعلی در امور طبع و نشر جریده شمس النهار کابل مرجع مسئول و با صلاحیت شناخته می شد او در پهلوی مسئولیت اهتمام جریده شمس النهار کابل مسئول مطبعه طبع سنگی شمس النهار کابل نیز بود. چنانچه میرزا عبدالعلی در شماره دهم شمس النهار کابل مهمتم یاد شده و در صفحه دوم آن

جریده شمس النهار کابل

احمد نوید

ترتیب در دهم صفر ۱۲۹۱ و ششم ربیع الاول همان سال نشر شده اند، معلوم می شود، نشر جریده شمس النهار کابل نامرتب بوده در ابتدای نشرات هفتگی و از شماره های نهم و دهم به بعد نشر می شده است. جریده شمس النهار کابل در مراحل اول تا شماره نهم در مطبعه ای بنام «مرتضای» چاپ می شده است. مطبعه چاپ سنگی مرتضای نیز مانند مطبعه چاپ سنگی مصطفی وی در سرای سردار شیر علی خان در شهر کهنه کابل موقعیت داشت. این

انتشار جریده افغانستان را قبل از نشر در روز نامه های خود شایع نمایند. همچنان اگر جریده شمس النهار کابل عملاً وجود نمی داشت منبع مسئولی وجود نمی داشت که به تحمل ماهها سفر خبر شایع شدن آنرا به سایر کشور ها برساند. لهذا به یقین ادعا می توان کرد که جریده شمس النهار کابل قبل از ماه رجب ۱۲۸۹ نشر می شد و در کابل عملاً وجود داشته است که روزنامه فارس شیراز خبر انتشار آنرا پخش کرده است. آخرین شماره ایکه از جلد سوم

بلکه ماه ها قبل از آن تاریخ شاید نزدیک به مارچ ۱۸۶۹ که امیر شیر علی خان تازه از سفر هند برتانیوی برگشته بود و یا در نزدیکی ها (۱۲۸۹هـ ق) موقعیکه سید جمال الدین افغانی پیشنهاد نشر جریده را به امیر سپرده بود اتفاق افتاده باشد. چنانچه این استدلال توسط روزنامه فارس طبع شیراز نیز تأیید گردیده است. در خبر منتشره شماره دوم رجب ۱۲۸۹ هـ ق برابر با سپتامبر ۱۸۷۲ میلادی روزنامه فارس آمده است: «در کابل روز نامه مخصوص مقرر شده است که به طبع

اکنون در نزد فرید بیژن سابق استاد فاکولته ادبیات دانشگاه کابل می باشد، چند برگی دیگر بر اوراق زرین تاریخ مطبوعات کشور ما افزوده گردید.

از روی قدیمی ترین شماره بدست آمده شمس النهار کابل موجود در آرشیف ملی افغانستان، منابع تاریخ مطبوعات افغانستان از جمله مؤلف سیر ژورنالیزم در افغانستان وسایرین استدلال کرده اند که اولین شماره جریده شمس النهار کابل در روز جمعه ۱۵ رمضان سال ۱۲۹۰ هـ. ق در مطبعه شمس النهار کابل به چاپ رسیده است.

اعتذار به می خوانیم: «چونکه در هفته گذشته اسپنج عالیجا فضایل آگاه قاضی عبدالقادر صاحب بهادر، رایل ملتری به سبب سهو کاتب غلط شده. چنانچه یک قسمت آن به کلی متروک مانده بود. لهذا حسب سفارش احباب عفو سهو از ناظرین طلبیده، اسپنج مذکور در ثانی مکمل طبع می گردد.» این نوشته اعتذاریه مهیتم نشریه شمس النهار کابل در قدیمی ترین شماره بدست ما رسیده می رساند که اولین شماره جریده شمس النهار کابل بروز جمعه ۱۵ رمضان ۱۲۹۰ هـ. ق نی

برسد. اسم آن شمس النهار می باشد.» این خبر می رساند که جریده شمس النهار کابل قبل از ماه رجب ۱۲۸۹ در کابل به طبع رسیده که خبر آن در روزنامه فارس بدست نشر سپرده شده است. زیرا در شرایط عدم ترانسپورت منظم پارینه، رسیدن خبر از یک کشور به کشور دیگر ماهها طول می کشید، از جانب دیگر تا زمانیکه جریده موجود نمی بود نام و خبر آن در روزنامه های ایرانی شایع نمی گردید. و نیز روزنامه های ایرانی ضرورتی احساس نمی کردند که خبر

«سال سوم» جریده شمس النهار کابل داریم شماره ۴۷ است. این می رساند که از نشر اولین شماره آن تا تاریخ ۲۰ شوال ۱۲۹۲ که جمعاً دوسال وسی و پنج روز می شود، بگمان غالب درین مدت ۴۷ شماره به چاپ رسیده باشد. متأسفانه شماره های بیشتر آن مفقود است نمی توان به یقین گفت که جمعاً چند شماره از میان رفته و چند شماره تا هنوز باقیست. با توجه به شماره پنجم ۲۵ رمضان، شماره هشتم، ۲۲ شوال شماره دهم، پانزدهم ذی الحجه ۱۲۹۰ و شماره های شانزدهم و هفدهم به

حقیقت را در شماره های هفتم و نهم جریده شمس النهار کابل چنین می یابیم: «اشتهار اخبار شمس النهار کابل در مطبعه مرتضای، به اهتمام میرزا عبدالعلی حلیه طبع پوشید» این عبارت می رساند که جریده شمس النهار کابل قبل از مطبعه شمس النهار کابل، از شماره اول تا نهم در مطبعه طبع سنگی مرتضای طبع می شده است. ولی همینکه مطبعه شمس النهار کابل در بالاحصار کابل، جایکه کابینه حکومت تازه تشکیل یافته سید نور محمد شاه فوشچی در آن مقر بود و

شماره آمده است: «... لهذا اقل العباد میرزا عبدالعلی حسب الفرمایش احباب اخبار صدق آثار مسمی به شمس النهار در مطبعه کابل جاری نموده...» و در صفحه سوم نیز با این جمله به او اشاره رفته است: «... گرامی نامه منظوری خود را اسمی اقل العباد میرزا عبدالعلی مهیتم مطبع شمس النهار کابل ارسال دارند...» در جای دیگر مینویسد: «... به وساطت اوشان به نزد میرزا عبدالعلی مهیتم مطبع شمس النهار کابل برسد...» و نیز «اشتهار اخبار شمس النهار کابل به اهتمام میرزا

شمشیر به دست تمثیل میکرد. در تکه های پستی نیز این نشان نقش گردیده بود. نشان سرلوحه شمس النهار کابل نمایانگر آن است، در حالیکه امیر افغانستان در یک دست شمشیر دارد و با استعمار و استعمار گران می جنگد در دست دیگر لوحه شمس النهار کابل را به منابه سمبول روشنی، روشنگری روشن سازی و بیدار سازی مردم افغانستان را به کف دارد، که گویا میتواند ازین طریق در راه تنویر اذهان مردم نیز بکوشد.

ادامه دارد

افغان اعلانات

***

اعلان تصحیح

قبلاً در روزنامه مورخ ۱۳۹۶/۵/۱ هیواد پروژه اعمار تعمیر ۸ صنفی، دیوار احاطه معه دروازه، و کثافت دانی برای مکتب متوسطه قاضی آباد دره کور ولسوالی واما ولایت نورستان به نشر سپرده شده بود. ازینکه داوطلبی قبلی به یوم عید سعید اضحی تصادف مینمود. بنا تاریخ داوطلبی آنرا به ۲۰ سنبله ۱۳۹۶ ساعت ۹:۰۰ قبل از ظهر دایر مینماییم.

علاقمدندان مطلع باشند. ۶۰۵۹

***

اعلان تصحیح

قبلاً در روزنامه مورخ ۱۳۹۶/۴/۳۱ انیس پروژه اعمار تعمیر ۲۰ صنفی، ۵ غرفه میرز چاه آب آشامیدنی، کثافت دانی برای مکتب هزاره شلاق مربوط ولسوالی یتگی قلعه ولایت تخار به نشر سپرده شده بود. ازینکه داوطلبی قبلی به یوم رخصتی عمومی تصادف مینمود. بنا تاریخ داوطلبی آنرا به ۲۱ سنبله ۱۳۹۶ ساعت ۲:۰۰ بعد از ظهر دایر مینماییم.

علاقمدندان مطلع باشند.

***

اعلان تصحیح

اعلان تصحیح

قبلاً در روزنامه مورخ ۱۳۹۶/۵/۲ انیس پروژه اعمار تعمیر ۶ صنفی، لاپراتوار و کمپیوتر لب، دیوار احاطه به طول ۳۲۴.۲ متر معه دروازه، ۵ غرفه میرز، چاه آب به عمق ۸۰ متر و کثافت دانی برای مکتب قاضی فاروق شهید ولسوالی چهاربولک ولایت بلخ به نشر سپرده شده بود. ازینکه داوطلبی قبلی به یوم عید سعید اضحی تصادف مینمود. بنا تاریخ داوطلبی آنرا به ۱۹ سنبله ۱۳۹۶ ساعت ۱۱:۰۰ قبل از ظهر دایر مینماییم.

علاقمدندان مطلع باشند. ۶۰۴۵

***

اعلان تصحیح

قبلاً در روزنامه مورخ ۱۳۹۶/۵/۲ انیس پروژه اعمار تعمیر ۸ صنفی معه کمپیوتر و لاپراتوار، ۵ غرفه میرز و کثافت دانی برای مکتب ذکور مربوط ولسوالی خواجه بهاولدین ولایت تخار به نشر سپرده شده بود. ازینکه داوطلبی قبلی به یوم عید سعید اضحی تصادف مینمود. بنا تاریخ داوطلبی آنرا به ۲۰ سنبله ۱۳۹۶ ساعت ۲:۰۰ بعد از ظهر دایر مینماییم.

علاقمدندان مطلع باشند. ۶۰۶۰

***

اداره موسسه هیلت نت تی پی او (HealthNet TPO)

دعوت برای مناقصه

نام کشور: جمهوری اسلامی افغانستان
نام پروژه: مجموعه خدمات اساسی شفاخانه ئی
عنوان دعوت: دعوت برای اکمال ادویه
AF274MO-2017-301-KBL
نمبر مناقصه:

۱- این دعوت برای مناقصه به تعقیب اعلان تدارکاتی صورت میگردد که در ویسایت ACBAR به تاریخ ۱۳ اگست ۲۰۱۷ تحت نمبر AF274MO-2017-301-KBL به نشر رسیده است.
۲- دفتر هیلت نت تی پی او مقیم افغانستان از مناقصه کننده گان محترم که هویت قانونی و رسمی داشته باشند دعوت به عمل می آورد تا اسناد مهمور مناقصه را برای اکمال ادویه طبی برطبق خصوصیات تخنیکی که در اسناد مناقصوی پیش بینی و تنظیم گردیده است ارایه بدارند.
۳- پروسه مناقصه برطبق رهنمود اختصاصی و عمومی که در اسناد مناقصه درج است طی مراحل خواهد گردید.
۴- مناقصه کننده گان محترم که هویت قانونی و رسمی داشته و علاقه مند اشتراک در پروسه مناقصه باشند میتوانند معلومات بیشتر را از طریق انترنیت به ایمیل آدرس information@healthnettpoaf.org بدست آورند .

۵- تقاضا های مسلکی اشتراک در مناقصه عبارت اند از: داشتن وضعیت مناسب قانونی شرکت در مناقصه، شرکت ها باید ثبت و راجستر رسمی اداره آیسا ویا وزارت های محترم تجارت و صحت عامه را داشته و دارای تجربه کافی اکمال ادویه طبی در گذشته ها باشند.

۶- مناقصه کننده گان محترم علاقه مند میتوانند بسته مکمل اسناد مناقصوی به لسان انگلیسی را بالوسيله ارایه درخواست کتبی به آدرس:

بدست آورند ویا هم میتوانند از وب سایت www.acbar.org : information@healthnettpoaf.org

داوولود نمایند .

۷- اسناد مناقصوی باید به آدرس ذکر شده الی ویا قبل از ساعت 10:00 قبل از ظهر به وقت محلی کابل به تاریخ 30 اگست سال 2017 روز چهارشنبه ارایه گردد . اسناد مناقصوی به شکل الکترونیکی قابل پذیرش نمیباشد. اسناد مناقصوی که بعد از وقت معینه ارایه گردد مسترد میشود. اسناد مناقصوی در محضر نماینده گان منتخب مناقصه کننده گان ویا شخص مناقصه کننده که بالفعل حضور داشته باشند به آدرس ذیل که در شماره (۹) ذکر گردیده به ساعت ۱۰ قبل از ظهر ۳۰ اگست ۲۰۱۷ باز

اداره موسسه هیلت نت تی پی او (HealthNet TPO)

دعوت برای مناقصه

نام کشور: جمهوری اسلامی افغانستان
نام پروژه: مجموعه خدمات اساسی شفاخانه ئی
عنوان دعوت: دعوت برای اکمال مواد مصرفی طبی
AF274MO-2017-300, 302-KBL
نمبر مناقصه:

۱- این دعوت برای مناقصه به تعقیب اعلان تدارکاتی صورت میگردد که در ویسایت ACBAR به تاریخ 13 اگست 2017 تحت نمبر AF274MO-2017-300, 302-KBL به نشر رسیده است.
۲. دفتر هیلت نت تی پی او مقیم افغانستان از مناقصه کننده گان محترم که هویت قانونی و رسمی داشته باشند دعوت به عمل می آورد تا اسناد مهمور مناقصه را برای اکمال مواد مصرفی طبی برطبق خصوصیات تخنیکی که در اسناد مناقصوی پیش بینی و تنظیم گردیده است ارایه بدارند.
۳- پروسه مناقصه برطبق رهنمود اختصاصی و عمومی که در اسناد مناقصه درج است طی مراحل خواهد گردید.
۴- مناقصه کننده گان محترم که هویت قانونی و رسمی داشته و علاقه مند اشتراک در پروسه مناقصه باشند میتوانند معلومات بیشتر را از طریق انترنیت به ایمیل آدرس information@healthnettpoaf.org بدست آورند .

۵- تقاضا های مسلکی اشتراک در مناقصه عبارت اند از: داشتن وضعیت مناسب قانونی شرکت در مناقصه، شرکت ها باید ثبت و راجستر رسمی اداره آیسا ویا وزارت های محترم تجارت و صحت عامه را داشته و دارای تجربه کافی اکمال مواد مصرفی طبی در گذشته ها باشند.

۶- مناقصه کننده گان محترم علاقه مند میتوانند بسته مکمل اسناد مناقصوی به لسان انگلیسی را بالوسيله ارایه درخواست کتبی به آدرس:

بدست آورند ویا هم میتوانند از وب سایت www.acbar.org : information@healthnettpoaf.org

داوولود نمایند .

۷- اسناد مناقصوی باید به آدرس ذکر شده الی ویا قبل از ساعت 10:00 قبل از ظهر به وقت محلی کابل به تاریخ 30 اگست سال 2017 روز چهارشنبه ارایه گردد . اسناد مناقصوی به شکل الکترونیکی قابل پذیرش نمیباشد. اسناد مناقصوی که بعد از وقت معینه ارایه گردد مسترد میشود. اسناد مناقصوی در محضر نماینده گان منتخب مناقصه کننده گان ویا شخص مناقصه کننده که بالفعل حضور داشته باشند به آدرس ذیل که در شماره (۹) ذکر گردیده به ساعت 10:00 قبل از ظهر 30 اگست 217 باز

میگردند.

۸- تمام اسناد ارایه شده مناقصوی باید حاوی سند تضمین بانکی مناقصه باشند که مشتمل میشود بر دوفیصد تمام ارزش پولی مناقصه .واحد پولی سند تضمین بانکی مناقصه میتواند دلخواه باشد. تادیه پول نقد به منظور تضمین مناقصه قابل قبول نمیباشد.

۹-آدرس که درفوق درمورد آن تذکر به عمل آمده است عبارت است از :

ناحیه ۳, ده نو ده بوری, سرک ۵ سیلو, خانه نمبر ۱۴۴, دفتر مرکزی هیلت نیت تی پی او .شماره تماس:۰۲۰۲۵۱۰۸۴۰

محل تدویرجلسه بازگشائی اسناد مناقصه: سالون کنفرانس های دفتر هیلت نیت تی پی او.

داکتر عبدالمجید (صدیقی)

رئیس عمومی موسسه هیلت نیت تی پی او ، کابل افغانستان

میگردند.

۸- تمام اسناد ارایه شده مناقصوی باید حاوی سند تضمین بانکی مناقصه باشند که مشتمل میشود بر دوفیصد تمام ارزش پولی مناقصه .واحد پولی سند تضمین بانکی مناقصه میتواند دلخواه باشد. تادیه پول نقد به منظور تضمین مناقصه قابل قبول نمیباشد.

۹-آدرس که درفوق درمورد آن تذکر به عمل آمده است عبارت است از :

ناحیه ۳, ده نو ده بوری, سرک ۵ سیلو, خانه نمبر ۱۴۴, دفتر مرکزی هیلت نیت تی پی او .شماره تماس:۰۲۰۲۵۱۰۸۴۰

محل تدویرجلسه بازگشائی اسناد مناقصه: سالون کنفرانس های دفتر هیلت نیت تی پی او.

داکتر عبدالمجید (صدیقی)

رئیس عمومی موسسه هیلت نیت تی پی او ، کابل افغانستان

اعلان تصحیح

قبلاً در روزنامه مورخ ۱۳۹۶/۵/۲ انیس پروژه اعمار تعمیر ۸ صنفی و ۵ غرفه مبرز برای مکتب باغک چمن آباد مربوط ولسوالی ازره ولایت لوگر به نشر سپرده شده بود. ازینکه داوطلبی قبلی به یوم عید سعید اضحی تصادف مینمود بنأ داوطلبی آنرا به ۲۰ سنبله ۱۳۹۶ ساعت ۱۰:۰۰ قبل از ظهر دایر مینماییم.

علاقمدان مطلع باشند.6061

قبلاً در روزنامه ۱۳۹۶/۵/۲ انیس پروژه اعمار تعمیر ۸ صنفی معه کمپیوتر لب و لاپراتوار، دیوار احاطه معه دروازه و کثافت دانی برای مکتب شون کوری مربوط ولسوالی سرکانو ولایت کنر به نشر سپرده شده بود. ازینکه داوطلبی قبلی به یوم عید سعید اضحی تصادف مینمود. بنأ تاریخ داوطلبی آنرا به ۲۰ سنبله ۱۳۹۶ ساعت ۱۱:۰۰ قبل از ظهر دایر مینماییم. علاقمدان مطلع باشند. ■